HERITAGE NEWS
NEWYDDION TREFTADAETH

BLAENAVON WORLD HERITAGE SITE NEWSLETTER ISSUE 20 SUMMER 2015
CYLCHLYTHYR SAFLE TREFTADAETH Y BYD BLAENAFON RHIFYN 20 HAF 2015

BLAENAVON
WORLD HERITAGE SITE
SAFLE TREFTADAETH BYD

Clean up Blaenavon
Glanhewch Blaenafon
Page/Dudalen 2

Blaenavon Museum prepares to move
Amgueddfa Blaenafon yn Paratoi i Symud
Page/Dudalen 6

Summer Sundays
Dyddiau Sul yr Haf
Page/Dudalen 11

Coming Events
Digwyddiadau sydd I ddod
Page/Dudalen 12

Blaenavon Welcomes the World
Coresawu'r By di Flaenafon!

Save the date! Blaenavon World Heritage Day returns on Saturday 27 June 2015!

Visit Blaenavon Heritage Town on Saturday 27 June from 11am-4pm for a fun packed day of family entertainment. With a Victorian fun fair, miniature steam railway, live music, craft stalls and don't forget to visit all the shops in town who will be getting involved with special offers.

The Heritage Costume Parade starts at 1.00pm from the top of Broad Street and proceeds through the town. The theme for this year's parade is 'World Heritage Sites around the World', celebrating Blaenavon's own World Heritage Site status and the special cultural and natural significance of other sites across the globe.

Don't miss Blaenavon singer, Cai Williams, fresh from his appearance on the BBC's 'The Voice' performing at 2pm on the main stage. Cai said 'The support I received from everyone who watched the show back home in Blaenavon was phenomenal and I am looking forward to doing what I do best, and putting on a great show for them as part of World Heritage Day'.

Chair of the World Heritage Committee, Gareth Davies said 'It will be great to welcome Cai to a return show in his home town'.

For further information on the World Heritage Day telephone 01495 742333 or www.visitblaenavon.co.uk

Cadwch y dyddiad! Mae diwrnod Treftadaeth y Byd Blaenafon yn dychwelyd ar ddydd Sadwrn 27 Mehefin, 2015!

Dwech i ymweld â Thref Treftadaeth Blaenafon ar ddydd Sadwrn 27 Mehefin o 11am – 4pm am ddiwrnod llawn hwyl o adloniant i'r teulu. Gyda ffair Fictoraidd, rheilffordd stêm fechan, cerddoriaeth fyw, stondinau crefftau ac mae siopau'r dref hefyd yn cymryd rhan gyda chynigion arbennig.

Mae'r Parêd Gwisgoedd Treftadaeth yn cychwyn am i.00pm o ben Broad Street ac yn mynd yn ei flaen drwy'r dref. Y thema ar gyfer y parêd eleni yw 'Safleoedd Treftadaeth y Byd o Amgylch y Byd', yn dathlu statws Safle Treftadaeth y Byd Blaenafon ei hun ac arwyddocâd diwylliannol a naturiol arbennig safleoedd eraill ar draws y byd.

Peidiwch â cholli'r canwr o Flaenafon, Cai Williams, sydd newydd orffen ymddangos ar The Voice ar BBC, am 2pm ar y prif lwyfan. Dywedodd Cai 'Mae'r gefnogaeth a gefais gan bawb a wyliodd y sioe yn ôl adref ym Mlaenafon yn anhygoel ac rwy'n edrych ymlaen at wneud yr hyn yr wyf yn ei wneud orau, a rhoi sioe fawr ymlaen iddynt fel rhan o Ddiwrnod Treftadaeth y Byd'.

Dywedodd Cadeirydd Pwyllgor Treftadaeth y Byd, Gareth Davies 'Bydd yn wych cael croesawu Cai i sioe arall yn ei dref enedigol'.

m fwy o wybodaeth ar Ddiwrnod Treftadaeth y Byd ffoniwch 01495 742333 neu www.visitblaenavon.co.uk

UNESCO

visitblaenavon.co.uk
www.fb.com/visitblaenavon

Clean up Blaenavon

Local residents, businesses and pupils from Blaenavon Heritage VC Primary School took to the streets of Blaenavon for a mass town clear in February and March.

The volunteers tackled dropped litter and fly-tipping throughout the town with support from Torfaen Council and Keep Wales Tidy.

Over four hours they collected 120 bags of rubbish and also disposed of dangerous items such as tools and knives.

Rod Denley-Jones, Chair of the Blaenavon Town Team, said: "Blaenavon is a fantastic town with lots to offer local residents. We wanted to give it a good spring clean and clear up some of the rubbish that has accumulated in recent months.

"I would like to say a big thank you to the children of Blaenavon Heritage VC Primary School who did a great job marking areas of dog mess and picking up litter. Thanks must also go to local residents, volunteers from Trouble Shooters Accountancy RWA, both businesses in the town, who rolled their sleeves up and got stuck in."

Fiona Ford, Countryside Access Officer for Torfaen Council, led some of the school children in a survey of dog mess in the town. They marked up areas of dog fouling with yellow paint to help count the incidents and to make the public aware of the extent of the problem.

She said: "While most dog walkers are responsible, unfortunately there are still some who are failing to clear up after their pets. There were over 70 pieces of dog mess in a patch of grass in the library car park alone!"

For more information on the scheme, email greendogwalkers@torfaen.gov.uk. You can view a short video of the day here www.youtube.com/watch?v=QDnmIvvnyUs

Facebook: https://www.facebook.com/torfaengreendogwalkers
Twitter: https://twitter.com/TorfaenGDW

Glanhewch Blaenafon

Aeth torf o drigolion, busnesau a disgyblion lleol o Ysgol Gynradd Wirfoddol a Reolir Treftadaeth Blaenafon at strydoedd Blaenafon i lanhau'r dref ym mis Chwefror a mis Mawrth.

Mae'r gwirfoddolwyr mynd i'r afael â gollwng sbwriel a thipio anghyfreithlon ledled y dref gyda chymorth gan Gyngor Torfaen a Chadwch Gymru'n Daclus.

Dros gyfnod o bedair awr casglwyd 120 bag o sbwriel a gwaredu eitemau peryglus megis arfau a chyllyll.

Dywedodd Rod Denley-Jones, Cadeirydd Tîm Tref Blaenafon: "Mae Blaenafon yn dref wych gyda llawer i'w gynnig i drigolion lleol. Rydym yn awyddus i'w lanhau a chlirio peth o'r sbwriel sydd wedi casglu dros y misoedd diwethaf.

"Hoffwn ddiolch yn fawr iawn i blant Ysgol Gynradd Wirfoddol a Reolir Treftadaeth Blaenafon a wnaeth waith gwych yn marcio meysydd baw ci a chasglu sbwriel. Diolch hefyd i'r trigolion lleol a gwirfoddolwyr o Trouble Shooters Accountancy a RWA, dau fusnes yn y dref a drochodd eu llewys a chymryd rhan."

Arweiniodd Fiona Ford, Swyddog Mynediad Cefn Gwlad Cyngor Torfaen, rhai o'r plant ysgol mewn arolwg o faw ci yn y dref. Maent wedi marcio meysydd baw cŵn gyda phaent melyn i helpu cyfri'r achosion ac i wneud y cyhoedd yn ymwybodol o raddau'r broblem.

Dywedodd: "Er bod y rhan fwyaf o gerddwyr cŵn yn gyfrifol, yn anffodus mae yna rai sy'n methu â glanhau ar ôl eu hanifeiliaid anwes. Roedd dros 70 darn o faw cŵn mewn darn o laswellt ym maes parcio'r llyfrgell yn unig!"

I gael rhagor o wybodaeth am y cynllun , anfonwch e-bost at greendogwalkers@torfaen.gov.uk. Gallwch weld fideo byr o'r dydd yma www.youtube.com/watch?v=QDnmIvvnyUs

Facebook: https://www.facebook.com/torfaengreendogwalkers
Twitter: https://twitter.com/TorfaenGDW

Railway News!

Newyddion Rheilffordd!

The Heritage Railway runs every weekend throughout the summer, and Wednesday's from June 22 until the end of August. From its main station at Furnace Sidings just north of Blaenavon (where it has ample free parking) the steam trains serve Big Pit, Blaenavon and the Whistle Inn. As well as its normal running days it has a few family friendly events commencing with the very popular 1940s weekend over the 11/12 July. Steam trains, military vehicles, NAAFI, and of course the bombed out house. The August Bank Holiday weekend (30/31) is the regular transport rally when a feast of vintage vehicles will be on display along with the steam trains and vintage bus rides.

The railways big steam gala has a South Wales theme and will have guest steam engines that once worked in the area. Making a welcome return is the lovely LNWR coal tank 1054 that worked the very last train from Abergavenny to Brynmawr, over the Heads of the Valleys, in 1958. Joining it will be another tank engine 5637, which worked at Barry, Radyr and Treherbert. The season rounds off with the very popular ghost train running on the evenings of October 30 and 31, fancy dress optional but preferred.

For more details of our events please either phone the Railway Shop on 01495 792263 or visit our website on www.pontypool-and-blaenavon.co.uk

Mae'r rheilffordd treftadaeth yn rhedeg bob penwythnos drwy gydol yr haf, a dydd Mercher o 22 Mehefin hyd ddiwedd mis Awst. O'i brif orsaf yn Furnace Sidings ychydig i'r gogledd o Flaenafon (lle mae digonedd o le parcio am ddim) mae'r trenau stêm yn gwasanaethu Pwll Mawr, Blaenafon a'r Whistle Inn. Yn ogystal â'i dyddiau rhedeg arferol, mae ganddo ychydig o ddigwyddiadau cyfeillgar i'r teulu gan ddechrau gyda'r penwythnos 1940au boblogaidd iawn ar y 11/12 Gorffennaf. Trenau stêm, cerbydau milwrol, NAAFI, ac wrth gwrs y tŷ wedi'i fomio. Penwythnos Gŵyl Banc mis Awst (30/31) yw'r rali cludiant rheolaidd pan fydd gwledd o hen gerbydau yn cael eu harddangos ynghyd â'r trenau stêm, a reidiau bws vintage.

Thema gala stêm mawr y rheilffordd yw De Cymru, a bydd yn cynnwys peiriannau stêm gwadd oedd unwaith yn gweithio yn yr ardal. Bydd y tanc glo LNWR hyfryd 1054 yn cael ei groesawu yn ôl, a weithiodd y trên olaf un o'r Fenni i Frynmawr dros Flaenau'r Cymoedd yn 1958. Bydd injan tanc 5637 arall a oedd yn gweithio yn y Barri, Radur a Threherbert yn ymuno ag ef. Mae'r Tymor yn gorffen gyda trên ysbryd poblogaidd iawn sy'n rhed eg ar nosweithiau y 30 a 31 Hydref, mae gwisg ffansi yn ddewisol ond yn ffafriol.

I gael mwy o fanylion ar ein digwyddiadau naill ai ffoniwch Siop y Rheilffordd ar 01495 792263 neu ewch i'n gwefan ar www.pontypool-and-blaenavon.co.uk

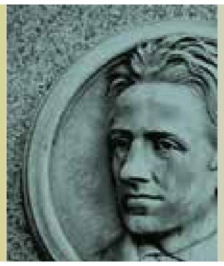

Pottery for all!

The Reverend Jill Stephens provides an update...

Pottery for all was set up as an outreach activity for people of all ages and abilities to come and have a go, chat, relax and have a hot drink. It was started as a response to a demand for something crafty and messy, which we as a church decided was an area we could help with.

We meet every Tuesday from 1:30 - 3:30pm and even have a resident potter.

The pottery class has been a big success and has helped people with issues of loneliness and isolation and other things. For example, for one lady it has helped her out of the state she was in and she now says, "It gives me something to focus on, make friends and has changed my life." Pottery is also very good for arthritis and is very therapeutic and relaxing and we have had some of the best conversations about God over the lump of clay we are forming into something.

As a reflection I think Isaiah 64:8 describes our relationship with God - he's the potter and we are the clay and this process began in Genesis when God formed us in his own image. We also have the image of the clay's makeup, which is basically dust, earth, and water. This is the same as we are, as humans formed by God from the earth.

So if anyone is interested in doing pottery or just want to explore it a bit further, then please come along.

Thank you for reading.

Crochenwaith i bawb!

Darperir Jill Stephens y wybodaeth ddiweddaraf...

Cafodd Crochenwaith i bawb ei sefydlu fel gweithgaredd allgymorth i bobl o bob oed a gallu i ddod a rhoi tro arni, sgwrsio, ymlacio a chael diod boeth. Dechreuodd fel ymateb i'r gofyn am rywbeth crefftus ac anniben, ac fe benderfynom ni fel Eglwys ei fod yn rhywbeth gallwn ni helpu gyda.

Rydym yn cwrdd bob dydd Mawrth a 1:30 - 3:30pm ac mae hyd yn oed gennym grochenydd preswyl.

Mae'r dosbarth crochenwaith wedi bod yn llwyddiant mawr ac wedi helpu pobl â phroblemau unigrwydd ac unigedd a phethau eraill. Er enghraifft, mae wedi helpu un fenyw i ddod allan o gyflwr yr oedd hi ynddo, ac mae hi nawr yn dweud "Mae'n rhoi rhywbeth i mi ganolbwyntio arno, gwneud ffrindiau ac mae wedi newid fy mywyd". Mae crochenwaith hefyd yn dda iawn ar gyfer arthritis ac mae'n therapiwtig ac yn ymlaciol ac rydym wedi cael rhai o'r sgyrsiau gorau am Dduw dros y lwmp o glai rydym yn mowldio i mewn i rywbeth.

Fel adlewyrchiad rwy'n bod credu Eseia 64:8 yn disgrifio ein perthynas â Duw - ef yw'r crochenydd a ni yw'r clai a dechreuodd y broses hon yn Genesis pan ffurfiwyd Duw ni yn ei ddelw ei hun. Mae gennym hefyd ddelwedd cyfansoddiad y clai, sef llwch, pridd, a dŵr. Dyna yr ydym ni hefyd, fel bodau dynol a ffurfiwyd gan Dduw o'r ddaear.

Felly os oes gan unrhyw un ddiddordeb mewn gwneud crochenwaith neu am ei archwilio ychydig ymhellach, yna dewch draw.

Diolch i chi am ddarllen.

BLAENAVON HERITAGE NEWS NEWYDDION TREFTADAETH BLAENAFON

Museum Tells Blaenavon Story through Facebook

Amgueddfa yn Dweud Stori Blaenafon drwy Facebook

Blaenavon is a town full of history and culture © NA Matthews
Mae Blaenafon yn dref llawn hanes a diwylliant © NA Matthews

Although the Blaenavon Community Heritage Museum is temporarily closed to allow for its relocation to the Workmen's Hall, the museum's volunteers continue to share Blaenavon's heritage online. The museum has set itself the ambitious task of telling the Blaenavon story through Facebook. Starting with Blaenavon's Bronze Age heritage, 'bite size' posts revealing aspects of Blaenavon's rich and exciting history have been made available online in recent months, with hundreds of people engaged through 'liking', commenting and sharing the content.

Nathan Matthews, a trustee of the Blaenavon Community Heritage Museum, explained: 'not everyone has the time to trawl through history books, visit record offices or museums to learn about their heritage. There are now a number of excellent local history communities online, with thousands of members wanting to know more about Blaenavon. Through our social media pages we have aimed to contribute to this wider discussion of our history by creating and sharing educational content that people will find interesting. Everyone is welcome to join the discussion!'

To discover more, follow the museum on Facebook – www.facebook.com/blaenavonmuseum

Er bod Amgueddfa Treftadaeth Gymunedol Blaenafon ar gau dros dro er mwyn gallu ei symud i Neuadd y Gweithwyr, mae gwirfoddolwyr yr amgueddfa yn parhau i rannu treftadaeth Blaenafon ar-lein. Mae'r amgueddfa wedi gosod y dasg uchelgeisiol i'w hun o adrodd hanes Blaenafon drwy Facebook. Gan ddechrau gyda threftadaeth Oes Efydd Blaenafon, mae tameidiau o wybodaeth wedi bod yn cael eu hysgrifennu ar-lein yn y misoedd diwethaf, sy'n datgelu agweddau ar hanes cyfoethog a chyffrous Blaenafon gyda channoedd o bobl yn cymryd rhan drwy eu 'hoffi', gan wneud sylwadau a rhannu'r cynnwys.

Esboniodd Nathan Matthews, un o ymddiriedolwyr Amgueddfa Treftadaeth Gymunedol Blaenafon: 'Nid oed gan bawb yr amser i chwilio trwy lyfrau hanes, mynd i archifdai neu amgueddfeydd i ddysgu am eu treftadaeth. Erbyn hyn mae nifer o gymunedau hanes lleol ardderchog ar gael ar-lein, gyda miloedd o aelodau sydd am wybod mwy am Flaenafon. Drwy ein tudalennau cyfryngau cymdeithasol rydym wedi anelu i gyfrannu at y drafodaeth ehangach hon o'n hanes trwy greu a rhannu cynnwys addysgol y bydd pobl yn ei weld yn ddiddorol. Mae croeso i bawb i ymuno â'r drafodaeth!'

I ddarganfod mwy, dilynwch yr amgueddfa ar Facebook – www.facebook.com/blaenavonmuseum

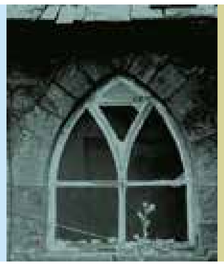

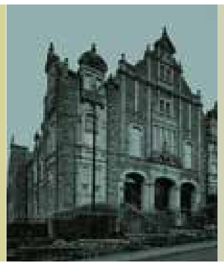

Blaenavon library to move into World Heritage Centre

Blaenavon library is to move from its current location on Lion Street into the World Heritage Centre, extending its opening times to six days a week.

The move secures the library service in Blaenavon and will deliver an improved offer to customers who will benefit from being able to access a range of Council services in one location including the customer care centre, community meeting rooms, education and learning facilities, and a popular café with public internet access. Visitors will continue to be able to enjoy the World Heritage Site exhibitions and access the Council's tourist information centre.

The Executive Member for Regeneration Councillor Lewis Jones said: "Not only does this move secure library services for Blaenavon residents, it enables us to give them a better service all around. Bringing the library into the World Heritage Centre means that we can open for longer during the week. Customers will be able to enjoy a coffee while reading the morning news papers, browse the selection of books, pay their council tax, order recycling containers and access a host of other Council services, all in one location. The Centre also has beautiful landscaped grounds that will be ideal for children's reading events in the summer."

The Cordell Museum will move into the large meeting room at Blaenavon Workmen's Hall. Both the Museum and Workmen's Hall Committees have provided unanimous support for the move. The Museum will benefit from being located within a more centrally located and established community hub. The Hall will be able to continue offering the community meeting and snooker facilities and the main auditorium for cultural performances. Don't forget the brand new digital cinema which will open later this year!

The move is expected to be completed during summer 2015 and is supported by the Welsh Governments Community Learning Library Capital Development Programme, which aims to establish libraries as community hubs, where customers can access a range of council services as well as the traditional library amenities.

Llyfrgell Blaenafon i symud i Ganolfan Treftadaeth y Byd

Llyfrgell Blaenafon yw symud o'i leoliad presennol yn Heol y Llew i Ganolfan Treftadaeth y Byd, gan ymestyn ei oriau agor i chwe diwrnod yr wythnos.

Bydd symud yn sicrhau gwasanaeth llyfrgell ym Mlaenafon, a bydd yn cyflwyno cynnig gwell i gwsmeriaid a fydd yn elwa o allu cael mynediad at ystod o wasanaethau'r Cyngor mewn un lleoliad, gan gynnwys y ganolfan gofal cwsmeriaid, ystafelloedd cyfarfod cymunedol, cyfleusterau addysg a dysgu, a chaffi poblogaidd gyda mynediad i'r rhyngrwyd cyhoeddus. Bydd ymwelwyr yn parhau i fod yn gallu mwynhau arddangosfeydd Safle Treftadaeth y Byd a chael mynediad i ganolfan groeso'r Cyngor.

Dywedodd yr Aelod Gweithredol dros Adfywio, Y Cynghorydd Lewis Jones: "Nid yn unig bydd symud yn sicrhau gwasanaethau llyfrgell i drigolion Blaenafon, ond mae'n ein galluogi i roi gwell gwasanaeth iddynt yn gyfan gwbl. Mae dod â'r llyfrgell i mewn i Ganolfan Treftadaeth y Byd yn golygu ein bod yn gallu agor am gyfnod hwy yn ystod yr wythnos. Bydd cwsmeriaid yn gallu mwynhau paned wrth ddarllen papurau newyddion y bore, pori'r dewis o lyfrau, talu eu treth gyngor, archebu cynwysyddion ailgylchu a chael mynediad i lu o wasanaethau eraill y Cyngor, i gyd mewn un lleoliad. Mae gan y Ganolfan diroedd sydd wedi'u tirlunio'n hardd a fydd yn ddelfrydol ar gyfer digwyddiadau darllen i blant yn yr haf."

Bydd yr Amgueddfa Cordell yn symud i mewn i'r ystafell gyfarfod fawr yn Neuadd y Gweithwyr Blaenafon. Mae'r Amgueddfa a Phwyllgorau Neuadd y Gweithwyr wedi darparu cefnogaeth unfrydol i'r symudiad. Bydd yr Amgueddfa yn elwa o fod o fewn canolbwynt cymunedol lleoli mwy canolog a sefydledig. Bydd y Neuadd yn gallu parhau i gynnig y cyfarfod cymunedol a chyfleusterau snwcer a'r prif awditoriwm ar gyfer perfformiadau diwylliannol. Peidiwch ag anghofio'r sinema ddigidol newydd sbon a fydd yn agor nes ymlaen eleni!

Disgwylir y bydd y symudiad wedi ei gwblhau yn ystod haf 2015 ac fe'i cefnogir gan raglen Cyfalaf Datblygu'r Llyfrgelloedd Dysgu Cymunedol Llywodraeth Cymru, sy'n anelu at sefydlu llyfrgelloedd fel canolfannau cymunedol, lle gall cwsmeriaid gael mynediad at ystod o wasanaethau'r cyngor yn ogystal â'r cyfleusterau llyfrgell draddodiadol.

BLAENAVON HERITAGE NEWS NEWYDDION TREFTADAETH BLAENAFON

Blaenavon Museum prepares to move

The Blaenavon Community Heritage Museum is set to relocate to Blaenavon Workmen's Hall. The museum, which has been situated in the basement of Blaenavon Library since 2002, is now closed whilst the collection is carefully moved, rationalised and appropriately displayed at its new home.

Managed entirely by volunteers, the museum conserves artefacts that illustrate the social and cultural history of the Blaenavon community. The museum's volunteers have digitised thousands of historical records, published books and provided a family history service that has benefitted people across the world. The relocation of the museum safeguards these services and will also allow for the development of new opportunities at the Workmen's Hall.

The committee of the Blaenavon Community Heritage Museum believes that the move presents an exciting opportunity to enhance cultural participation and improve access to Blaenavon's globally significant heritage. The museum will continue to work with Torfaen County Borough Council, the Workmen's Hall Committee, Torfaen Museum Trust, CyMAL and other partners to take these proposals forward in a positive and constructive manner.

It is anticipated that the museum will re-open in the autumn.

Amgueddfa Blaenafon yn Paratoi i Symud

Mae Amgueddfa Treftadaeth Gymunedol Blaenafon ar fin symud i Neuadd y Gweithwyr Blaenafon. Mae'r amgueddfa, sydd wedi ei lleoli yn islawr Llyfrgell Blaenafon ers 2002, yn awr wedi dod i ben tra bod y casgliad yn cael ei symud yn ofalus, ei rhesymoli a'i arddangos yn briodol yn ei gartref newydd.

Wedi ei rheoli'n gyfan gwbl gan wirfoddolwyr, mae'r amgueddfa yn cadw arteffactau sy'n dangos hanes cymdeithasol a diwylliannol cymuned Blaenafon. Mae gwirfoddolwyr yr amgueddfa wedi troi miloedd o gofnodion hanesyddol yn ddigidol, cyhoeddi llyfrau a darparu gwasanaeth hanes teulu sydd wedi bod o fudd i bobl ar draws y byd. Mae adleoli'r amgueddfa yn diogelu'r gwasanaethau hyn, a bydd hefyd yn caniatáu datblygiad cyfleoedd newydd yn Neuadd y Gweithwyr.

Mae pwyllgor Amgueddfa Treftadaeth Gymunedol Blaenafon yn credu bod symud yn cynnig cyfle cyffrous i ehangu cyfranogiad diwylliannol a gwella mynediad i dreftadaeth sylweddol fyd-eang Blaenafon. Bydd yr amgueddfa'n parhau i weithio gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen, Pwyllgor Neuadd y Gweithwyr, Ymddiriedolaeth Amgueddfa Torfaen, CyMAL a phartneriaid eraill i fynd â'r cynigion hyn ymlaen mewn modd cadarnhaol ac adeiladol.

Rhagwelir y bydd yr amgueddfa yn ail-agor yn yr hydref.

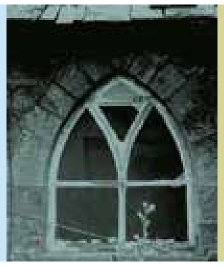

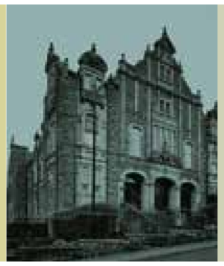

Become a World Heritage Youth Ambassador

Young people in Torfaen are being encouraged to play a part in the preservation and promotion of the World Heritage Site in Blaenavon.

The World Heritage Youth Ambassador project is for young people aged between 13 and 25 who have a passion for heritage and history, and are keen to play an active part in their community.

The Youth Ambassadors will be given the chance to take part in an activity filled program of events throughout the year that will deepen their understating and knowledge of Blaenavon's industrial past and its global importance.

They will create videos, plan events and play a central role in delivering the UNESCO World Heritage Youth Summit in October which will see young people from across the UK come to Blaenavon.

Youth Ambassador Support Officer, Dan Oliver, said: "This is a fantastic opportunity for young people who are interested in their heritage to learn more about the industrial landscape of Blaenavon.

"Becoming an ambassador will allow young people to deepen their understanding and knowledge of Wales' industrial past and they will also gain valuable skills that will be useful whether they are currently in education or the world of work."

Youth Ambassadors will also go on trips to other World Heritage sites across the UK, undertake qualifications and training, and gain volunteering hours and certificates.

It you would like more information contact Dan Oliver on dan.oliver@torfaen.gov.uk or call 01495 742333.

Dod yn Llysgennad Ieuenctid Treftadaeth y Byd

Mae pobl ifanc yn Nhorfaen yn cael eu hannog i chwarae rhan mewn gwarchod a hyrwyddo'r Safle Treftadaeth y Byd ym Mlaenafon.

Mae prosiect Llysgennad Ieuenctid Treftadaeth Byd ar gyfer pobl ifanc rhwng 13 a 25 oed sydd yn angerddol am dreftadaeth a hanes, ac yn awyddus i chwarae rhan weithredol yn eu cymuned.

Bydd y Llysgenhadon Ifanc yn cael cyfle i gymryd rhan mewn rhaglen llawn gweithgareddau o ddigwyddiadau drwy gydol y flwyddyn a fydd yn dyfnhau eu dealltwriaeth a gwybodaeth o hanes diwydiannol Blaenafon a'i bwysigrwydd byd-eang.

Byddant yn creu fideos cynllunio digwyddiadau ac yn chwarae rhan ganolog wrth gyflwyno'r Gynhadledd Ieuenctid Treftadaeth y Byd UNESCO ym mis Hydref a fydd yn gweld pobl ifanc o bob cwr o'r DU yn dod i Flaenafon.

Dywedodd y Swyddog Cefnogi Llysgennad Ieuenctid, Dan Oliver, : "Mae hwn yn gyfle gwych i bobl ifanc sydd â diddordeb yn eu treftadaeth i ddysgu mwy am dirwedd ddiwydiannol Blaenafon.

"Bydd dod yn llysgennad caniatáu pobl ifanc i ddyfnhau eu dealltwriaeth a gwybodaeth o hanes diwydiannol Cymru a byddant hefyd yn ennill sgiliau gwerthfawr a fydd yn ddefnyddiol os ydynt ar hyn o bryd mewn addysg neu yn y byd gwaith."

Bydd Llysgenhadon Ieuenctid hefyd yn mynd ar dripiau i safleoedd Treftadaeth y Byd eraill ledled y DU, yn ymgymryd â chymwysterau a hyfforddiant, ac yn ennill oriau gwirfoddoli a thystysgrifau.

Os hoffech gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Dan Oliver ar dan.oliver@torfaen.gov.uk neu ffoniwch 01495 742333.

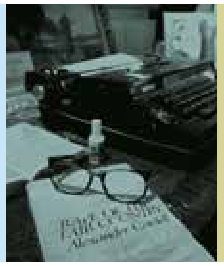

Summer Sundays

Dyddiau Sul yr Haf

Throughout the summer, Blaenavon World Heritage Centre grounds will be alive with the sound of music as we host a series of outdoor musical events from 2 -4 pm on a Sunday afternoon. There will be music from the rousing Blaenavon and Oakdale Town Band, as well as the beautiful vocals of soloist Sarah Campbell Horner and female harmony group Mello D.

Make the most of your Sundays with lunch or a cream tea at the Heritage Café, put your feet up, enjoy the view and relax to live music on the patio.

Sunday 19th July 2 - 4pm
Blaenavon Town Band

Sunday 26th July 2 - 4pm
Oakdale Town Band

Sunday 2nd August 2 - 4pm
Mello D Ladies Harmony group

Sunday 9th August 2 - 4pm
Artist tbc

Sunday 16th August 2 - 4pm
Soloist - Sarah Campbell Horner

Sunday 22nd August 2 - 4pm
Artist tbc

Drwy gydol yr haf, bydd tiroedd Canolfan Treftadaeth y Byd Blaenafon yn fyw gyda sŵn cerddoriaeth wrth i ni gynnal cyfres o ddigwyddiadau cerddorol yn yr awyr agored o 2 -4 pm ar brynhawn dydd Sul. Bydd cerddoriaeth o Fand Tref Blaenafon a Band Tref Oakdale, yn ogystal â llais hardd yr unawdydd Sarah Campbell Horner a grŵp harmoni benywaidd Mello D.

Gwnewch y gorau o'ch Sul gyda chinio neu de hufen yn y Caffi Treftadaeth, rhowch eich traed i fyny, mwynhewch yr olygfa ac ymlaciwch i gerddoriaeth fyw ar y patio.

Dydd Sul 19 Gorffennaf 2 - 4pm
Band Tref Blaenafon

Dydd Sul 26 Gorffennaf 2 - 4pm
Band Tref Oakdale

Dydd Sul 2 Awst 2 - 4pm
Grŵp Harmon Mercher, Mello D

Dydd Sul 9 Awst 2 - 4pm
Artist i'w gadarnhau

Dydd Sul 16 Awst 2 - 4pm
Unawdydd - Sarah Campbell Horner

Dydd Sul 22 Awst 2 - 4pm
Artist i'w gadarnhau

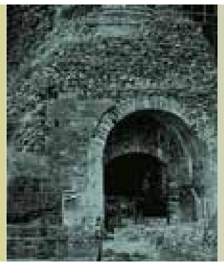

Glorious Garden Party

On Saturday 27th June, Blaenavon celebrates Heritage Day and as part of the many festivities Blaenavon World Heritage Centre will be hosting a Garden Party from 12 noon – 4pm.

The grounds will be alive with music, stalls and activities! There will be music on the patio with the beautiful harmonies of Mello D and the foot tapping Celtic Café band.

Author and sweet maker Adele Nozedar will be demonstrating traditional sweet making, as well as running sessions for you to make your own.

Willow Lane will be hosting a craft fayre inside the centre with an array of local makers selling beautiful handmade items and in the grounds there will be a plant sale taking place throughout the afternoon. Join us and have a go at making paper flowers or purchase some beautiful plants to take home. Alternatively you can just sit back, relax with a cuppa and enjoy the music!

Parti Gardd Wych

Ar ddydd Sadwrn 27 Mehefin, bydd Blaenafon yn dathlu Diwrnod Treftadaeth ac fel rhan o'r dathliadau bydd Canolfan Treftadaeth y Byd Blaenafon yn cynnal Parti Gardd o 12 canol dydd – 4pm.

Bydd y tiroedd yn fywiog gyda cherddoriaeth, stondinau a gweithgareddau! Bydd cerddoriaeth ar y patio gyda harmonïau hyfryd o Mello D a'r band Celtic Café.

Bydd yr awdur a gwneuthurwr melysion, Adele Nozedar, yn arddangos gwneud melysion traddodiadol, yn ogystal â chynnal sesiynau er mwyn i chi wneud rhai eich hun.

Bydd ffair grefftau yn cael ei gynnal yn Meadow Lane y tu mewn i'r ganolfan gydag amrywiaeth o wneuthurwyr lleol sy'n gwerthu eitemau hardd wedi'u gwneud â llaw, ac ar y tiroedd bydd planhigion yn cael eu gwerthu drwy gydol y prynhawn. Ymunwch â ni a rhoi cynnig ar wneud blodau papur neu brynu rhai planhigion hardd i fynd adref. Fel arall, gallwch eistedd yn ôl, ymlacio gyda phaned a mwynhau'r gerddoriaeth!

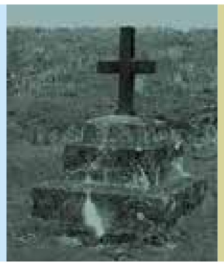

Outward Bound!

Have you got family who moved abroad? The Blaenavon Local History Group, which meets weekly at the Blaenavon World Heritage Centre, is trying to find out more about the Blaenavon people who emigrated during the 19th and 20th centuries.

The Cowmeadow family of Blaenavon in Minmi, New South Wales, c.1904. George & Naomi Cowmeadow emigrated in 1884 (image courtesy of N. Andriessen).
Y teulu Cowmeadow o Flaenafon yn Minmi, De Cymru Newydd, c.1904. Ymfudodd George a Naomi Cowmeadow yn 1884 (delwedd trwy garedigrwydd N. Andriessen).

A tide of 'emigration mania' swept through the south Wales valleys during the Victorian era as people departed British shores in search of good wages, better employment and greater freedom abroad. In the spring of 1869, for example, no fewer than 200 miners left Blaenavon and Abersychan for the United States of America in search of a better life.

Families sought new opportunities across the breadth of the British Empire and beyond and set up home in places such as Canada, Australia, New Zealand and South Africa. Some went to Hughesovka, in Russia. These migrants took with them their industrial skills, their culture and their nonconformist religious traditions.

If you've got a story to tell, please contact the group c/o blaenavon.tic@torfaen.gov.uk, telephone 01495 742333 or visit the group at the Blaenavon World Heritage Centre on Wednesday mornings at 10am.

Ar y Ffordd Allan!

Oes gennych chi deulu a symudodd dramor? Mae Grŵp Hanes Lleol Blaenafon, sy'n cyfarfod bob wythnos yng Nghanolfan Treftadaeth y Byd Blaenafon, yn ceisio darganfod mwy am bobl Blaenafon a ymfudodd yn ystod y 19eg a'r 20fed ganrif.

Roedd allfudo yn hynod boblogaidd drwy gymoedd de Cymru yn ystod Oes Fictoria wrth i bobl ymadael â glannau Prydain yn chwilio am gyflogau da, cyflogaeth well a mwy o ryddid dramor. Yng ngwanwyn 1869, er enghraifft, Gadawodd o leiaf 200 o lowyr Blaenafon ac Abersychan i Unol Daleithiau America i chwilio am fywyd gwell.

Roedd teuluoedd yn edrych am gyfleoedd newydd ar draws yr Ymerodraeth Brydeinig a thu hwnt ac yn ymgartrefu mewn mannau megis Canada, Awstralia, Seland Newydd a De Affrica. Aeth rhai i Hughesovka, yn Rwsia. Aeth yr ymfudwyr yma â'u sgiliau diwydiannol, eu diwylliant a'u traddodiadau crefyddol anghydffurfiol gyda nhw .

Os oes gennych stori i'w hadrodd, cysylltwch â'r grŵp ar blaenavon.tic@torfaen.gov.uk, ffoniwch 01495 742333 neu ewch i ymweld â'r grŵp yng Nghanolfan Treftadaeth y Byd Blaenafon ar fore Dydd Mercher am 10am.

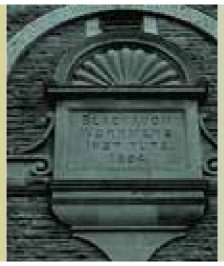

Coming Events/Digwyddiadau sydd I ddod

Transport Rally
30 June – 31 August 2015
Hop on aboard our vintage bus for a ride to Furnace Sidings where you will find a host of classical vehicles displayed in the arena. Don't forget the vintage steam train too! Pontypool and Blaenavon Railway Tel: 01495 792263.

Wartime Weekend
11 & 12 July 2015
We are turning the clocks back to the 1940's for our wartime weekend. Pontypool and Blaenavon Railway. Tel: 01495 792263.

Bug Hunt on the Big Tip
25 July 2015
Discover what lives on Coity Tip and take part in an OPAL citizen science survey. Big Pit, 11.30am – 1.00pm & 2.00pm – 3.30pm.

Defence of Blaenavon – A Welsh Town at War
8 & 9 August 2015
A weekend of plays, stories, demonstrations and music illustrating life in World War Two at Stack Square. Return of the successful World War Two themed event centred on Blaenavon Ironworks. Enjoy plays, living history displays, weapon displays and music, painting a vivid picture of life during this troubled time. There will be a chance to listen to real stories of life on the home front told by the firesides of Stack Square. Blaenavon Ironworks Tel: 01495 792615.

Steam Gala
11 – 13 September 2015
Pontypool and Blaenavon Railway. Tel: 01495 792262.

Blaenavon Autumn Fayre
26 September 2015
Local produce and craft market, Blaenavon town, for more information contact 01633 648319.

Halloween Ghost Trains
30 & 31 October 2015
Join Pontypool and Blaenavon Railway for a spooky ride on a Ghost Train! Pontypool and Blaenavon Railway. Tel: 01495 792263.

Blaenavon Town Team
Come along if you have a few hours to spare or a specialist skill. Meetings are held at Blaenavon Workmen's Hall at 6pm. Dates for the rest of the year are 13 July, 10 August, 14 September, 12 October, 16 November and 14 December. For more information contact 01633 648319.

Rali Cludiant
30 Mehefin – 31 Awst 2015
Dewch am daith i Furnace Sidings ar ein bws vintage lle byddwch yn dod o hyd i lu o gerbydau arddangos clasurol yn yr arena. Peidiwch ag anghofio'r trên stêm vintage hefyd! Rheilffordd Pont-y-pŵl a Blaenafon Ffôn: 01495 792263.

Penwythnos Amser y Rhyfel
11 & 12 Gorffennaf 2015
Rydym yn troi'r clociau yn ôl i'r 1940au ar gyfer ein penwythnos amser y rhyfel. Rheilffordd Pont-y-pŵl a Blaenafon. Ffôn: 01495 792263.

Helfa Chwilod ar y Domen Fawr
25 Gorffennaf 2015
Dewch i ddarganfod beth sy'n byw ar Domen Coity chymryd rhan mewn arolwg gwyddoniaeth OPAL dinasyddion. Pwll Mawr, 11.30am – 1.00pm & 2.00pm – 3.30pm.

Amddiffyn Blaenafon - Tref Gymreig yn Rhyfela
8 & 9 August 2015
Penwythnos o ddramâu, straeon, arddangosiadau a cherddoriaeth yn darlunio bywyd yn yr Ail Ryfel Byd yn Stack Square. Dyma'r digwyddiad llwyddiannus ar thema'r Ail Ryfel Byd yn dychwelyd ac yn canolbwyntio ar Waith Haearn Blaenafon. Mwynhewch ddramâu, arddangosfeydd hanes byw, arddangosfeydd arfau a cherddoriaeth, peintiadau a darluniau byw o fywyd yn ystod y cyfnod cythryblus. Bydd cyfle i wrando ar storïau go iawn o fywyd cartref wedi ei adrodd gan aelwydydd Stack Square. Gwaith Haearn Blaenafon Ffôn: 01495 792615.

Gala Stêm
11 – 13 Medi 2015
Rheilffordd Pont-y-pŵl a Blaenafon. Ffôn: 01495 792262.

Ffair yr Hydref Blaenafon
26 Medi 2015
Marchnad crefft a chynnyrch lleol, tref Blaenafon, am fwy o wybodaeth cysylltwch â 01633 648319.

Trenau Ysbryd Calan Gaeaf
30 & 31 Hydref 2015
Ymunwch â Rheilffordd Pont-y-pŵl a Blaenafon am daith arswydus ar y Trên Ysbrydion! Rheilffordd Pont-y-pŵl a Blaenafon. Ffôn: 01495 792263.

Tîm Tref Blaenafon
Dewch draw os oes gennych ychydig oriau i'w sbario neu sgil arbenigol. Mae cyfarfodydd yn cael eu cynnal yn Neuadd y Gweithwyr Blaenafon am 6pm. Dyddiadau ar gyfer gweddill y flwyddyn yw 13 Gorffennaf, 10 Awst, 14 Medi, 12 Hydref, 16 Tachwedd a 14 o Ragfyr. Am fwy o wybodaeth cysylltwch â 01633 648319.

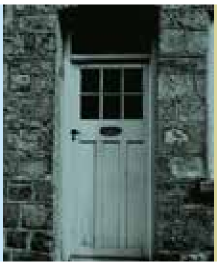

© 2015 Communication Design, TCBC for the Blaenavon Partnership